

Sabiedrības integrācijas
fonds

Izmēģinājumsprojekts atbalsta pasākumu sniegšanai bezpajumtniekiem

Publicēts: 22.03.2022.

Kā norāda Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja savā atzinumā "Bepajumtnieku problēma": Visredzamākais un galējais nabadzības un atstumtības apliecinājums ir bezpajumtnieki, kuri dzīvo uz ielas". Bepajumtnieki jeb personas bez dzīvesvietas ir specifiska mērķa grupa tādā nozīmē, ka visbiežāk tie ir cilvēki, kuriem nav darba, nav iztikas līdzekļu un mājokļa. Laika posmā no 2014. gada līdz 2019. gadam ir ievērojami palielinājies pašvaldības nodrošināto patversmju un naktspatversmju pakalpojumu saņēmēju skaits, proti, no 5,4 tūkst. līdz 6,9 tūkst. saņēmēju. 2020. gadā personas, kas izmantoja naktspatversmes un patversmes visā valsts teritorijā, bija 5760, 97% no tām – lielākajās pilsētās. Vislielākā šīs mērķa grupas koncentrācija – 80% jeb 4617 personas - bija galvaspilsētā. Tai sekoja Liepāja ar 365 un Daugavpils ar 191 patversmju/ naktspatversmju klientiem.

Lai gan patversmēs un naktspatversmēs, līdztekus īslaicīgas uzturēšanās iespējām, uzturam un personiskās higiēnas iespējām, personai ir pieejams arī sociālā darba speciālista atbalsts sociālo problēmu risināšanā, tas visbiežāk nav pietiekams būtisku izmaiņu panākšanai. Būtiska ir mājokļa problēma, nereti bezpajumtniekiem ir derīguma termiņu zaudējuši personu apliecinoši dokumenti, kā arī mēdz būt situācijas, kad personai vispār nav piešķirts personas kods. Tāpat bezpajumtniekiem bieži ir raksturīgas zemas sociālās funkcionēšanas un saskarsmes un konfliktu risināšanas prasmes, kas saistīti ar šķiršanos ģimenē, dažādu paaudžu izraisītajām konfliktsituācijām, kā arī saskarsmes problēmas sociālajā vidē un sociālo kontaktu/svarīgu attiecību trūkums. Līdz ar to saskarsmes problēmas negatīvi ietekmē personas psihosociālo stāvokli un spēju pastāvīgi gādāt par savām pamatvajadzībām. Bepajumtnieku vidū plaši izplatīta arī alkohola atkarības problēma.

Aktivitātes mērķis:

Lai mazinātu ar bezpajumtniecību saistītās problēmas, izmēģinājumsprojekta ietvaros tiks meklēti jauni, kompleksi un vienlaikus

katras personas individuālajām vajadzībām pielāgoti risinājumi, kas sniegtu bezpajumtniekiem tādu atbalstu, kas motivē un nodrošina iespējas saskarsmes un dzīves prasmju attīstībai, atkarību mazināšanai, nodarbinātības veicināšanai, mājokļa saglabāšanai u.c. Izmēģinājumu projekta ietvaros tiks veikta mērķa grupas – personu, kuras pakļautas sociālās atstumtības riskam – bezpajumtnieki – specifisko vajadzību identificēšana un analīze, t.sk. tiks ņemta vērā ārvalstu (piemēram, Somijas, Polijas, Lietuvas un Igaunijas) labā prakse un pieredze.

Paveiktais:

Balstoties uz bezpajumtnieku identificētajām vajadzībām, tika izstrādāts atbalsta pakalpojuma apraksts un pilotēta atbalsta pasākumu nodrošināšana (līdz 14 mēnešiem) bezpajumtniekiem, papildus mājoklim nodrošinot speciālistu atbalstu un konsultācijas (sociālā darbinieka, psihiatra, narkologa, jurista u.c.), sociālo prasmju atjaunošanas konsultācijas un psihologa konsultācijas, veselības uzlabošanas un higiēnas pasākumus, informatīvi izglītojoši pasākumus u.c. Atbalsta pasākumu īstenošana norisinājās sadarbībā ar 3 Latvijas pašvaldībām - Rīgu, Liepāju un Valmieras novadu

Balstoties uz bezpajumtnieku identificētajām vajadzībām, tika izstrādāts un Sociālo pakalpojumu attīstības padomē 2022.gada 16.septembrī saskaņots atbalsta pakalpojuma apraksts. Izmēģinājumu projekta un tā izvērtējuma rezultātā pakalpojuma apraksts tika precizēts un papildināts.

Bezpajumtnieku izmitināšana mājokļos un individuālajām vajadzībām pielāgota atbalsta nodrošināšana tika uzsākta pakāpeniski 2022.gada oktobrī un izmēģinājumu projekta ietvaros turpinājās līdz 2023.gada 31.oktobrim.

Izmēģinājumu projekta rezultāti vērtējami pozitīvi – uzrādīts augsts mājokļa saglabāšanas rādītājs – 45 no 49 izmēģinājumu projekta dalībniekiem turpināja dzīvot mājoklī, saņemot savām vajadzībām pielāgotu individuālu atbalstu.

Izmēģinājumu projekta "Mājoklis vispirms" rezultātu apkopojums

 [Izmēģinājumu projekta "Mājoklis vispirms" gala ziņojums](#)

 [Izmēģinājumu projekta "Mājoklis vispirms" gala ziņojuma kopsavilkums](#)

 [Izmēģinājumu projekta "Mājoklis vispirms" ziņojuma infografika](#)

 [Sociālās rehabilitācijas pakalpojuma "Mājoklis vispirms" apraksts](#)

Jaunumi par
projektu

[Skatīt vairāk](#)

[Sociālās saliedētības departaments](#) >

[Dažādības vadības un ilgtspējas nodaļa](#)

Evija Kleina

Eksperte dažādības vadības
jautājumos

 [+371 22811015](tel:+37122811015)

<https://www.sif.gov.lv/lv/izmeginajumprojekts-atbalsta-pasakumu-sniegsanai-bezpajumtniekiem>